

Frédérique MOREAU

**Opis kompetencji zawodowych
nauczycieli przedmiotów
niejęzykowych i języka obcego
w sekcjach dwujęzycznych**

Praca napisana pod kierunkiem Régis Cristin
Université de Franche-Comté
Master 2 Sciences du Langage « Métiers du FLE », 2005-2006

Publikacja sfinansowana przez:
Ministerstwo Edukacji Narodowej
<http://www.men.gov.pl>
Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
<http://www.codn.edu.pl>

Tłumaczenie na język polski: dr Krystyna Szymankiewicz
Redaktor prowadzący: Marek Zając
Redakcja i korekta: Maciej Smuk

© CODN 2008
Layout: AWMedia
Druk: Sowa Druk, Warszawa
ISBN 978-83-60814-37-6

PODZIĘKOWANIA

Chciałabym serdecznie podziękować za współpracę i pomoc w realizacji tej publikacji:

Panu Laurent Guidon
Ambasada Francji w Polsce,
Odpowiedzialny za nauczanie dwujęzyczne.

M. Régis Cristin
Promotor
Centre de Linguistique Appliquée
Université de Franche-Comté.

Koleżankom i kolegom klas dwujęzycznych
za cenną pomoc w realizacji mojej pracy.

Jak również

CODN
Centralnemu Ośrodkowi Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie

oraz

Ambasadzie Francji w Polsce.

Warszawa 2008

SPIS TREŚCI

I. PRZEDSTAWIENIE ZAŁOŻEŃ OPISU KOMPETENCJI ZAWODOWYCH	5
1. Czemu służy opracowanie opisu kompetencji zawodowych?	5
2. Koncepcja opisu kompetencji zawodowych	6
2.1. Profil nauczyciela z początkowym przygotowaniem do zawodu po studiach uniwersyteckich w Polsce	6
2.2. Zadania nauczycieli PN oraz nauczycieli języka francuskiego w sekcjach dwujęzycznych z językiem francuskim w Polsce	8
2.3. Nauczanie w sekcji dwujęzycznej: nie tylko różnorodność umiejętności, ale przede wszystkim nowy i specyficzny rodzaj umiejętności	9
II. OPIS KOMPETENCJI ZAWODOWYCH	11
CZĘŚĆ I: KOMPETENCJE OGÓLNE WSPÓLNE DLA NAUCZYCIELI PN I JĘZYKA FRANCUSKIEGO W POLSCE	12
Zadanie 1: Nauczanie przedmiotu	13
Zadanie 2: Wywiązywanie się z obowiązków edukacyjnych, administracyjnych i etycznych nauczyciela	17
Zadanie 3: Kierowanie własnym rozwojem w ramach kształcenia ustawicznego	18
CZĘŚĆ II: KOMPETENCJE SPECYFICZNE DLA NAUCZYCIELI PN W SEKCJACH DWUJĘZCZNYCH Z JĘZYKIEM FRANCUSKIM W POLSCE.	19
Zadanie 1: Używanie języka francuskiego jako języka nauczania/uczenia się	20
Zadanie 2: Nauczanie przedmiotu dwujęzycznie.	28
CZĘŚĆ III: KOMPETENCJE SPECYFICZNE DLA NAUCZYCIELI JĘZYKA FRANCUSKIEGO W SEKCJACH DWUJĘZCZNYCH Z JĘZYKIEM FRANCUSKIM W POLSCE	31
Zadanie: Nauczanie francuskiego jako: języka obcego, języka nauczania/uczenia się PN, „przedmiotu” w perspektywie Matury dwujęzycznej	32
CZĘŚĆ IV : KOMPETENCJE WSPÓLNE DLA NAUCZYCIELI PN I JĘZYKA FRANCUSKIEGO ODNOSZĄCE SIĘ DO INTEGRACJI JĘZYKÓW I PRZEDMIOTÓW POPRZECZ REALIZACJĘ DWUJĘZCZNYCH PROJEKTÓW MIĘDZYPRZEDMIOTOWYCH	39
Zadanie: Realizowanie zadań / projektów międzyprzedmiotowych służących integracji języków i przedmiotów	40
III. BIBLIOGRAFIA	44

I. PRZEDSTAWIENIE ZAŁOŻEŃ OPISU KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

1. Czemu służy opracowanie opisu kompetencji zawodowych?

Nauczanie dwujęzyczne cieszy się w Polsce nie słabnącym powodzeniem od 1991 roku, kiedy to utworzono pięć pierwszych sekcji dwujęzycznych. W Polsce, podobnie jak w innych krajach, w których rozwija się nauczanie dwujęzyczne, pojawia się kwestia *kształcenia nauczycieli* uczestniczących w tym nowym typie nauczania. Od przygotowania zawodowego nauczycieli zależy przecież jakość nauczania dwujęzycznego, a konferencja „*Rencontres de l'enseignement bilingue francophone en Europe*” (Praga, listopad 2005) dobitnie przyPOMniała o tym, że jeśli nauczanie dwujęzyczne ma się upowszechnić, zdemokratyzować, to nie można szczędzić środków na odpowiednie kształcenie nauczycieli.

W chwili obecnej nauczyciele w sekcjach dwujęzycznych z językiem francuskim w Polsce posiadają znakomite przygotowanie początkowe do zawodu, zarówno przedmiotowe, jak i pedagogiczne. Począwszy od 2006 roku, zgodnie z rozporządzeniami Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, do nauczania w gimnazjum lub liceum wymagane jest posiadanie **magisterium** (matura + 5 lat studiów) oraz obowiązkowo zdobycie **przygotowania pedagogicznego**. Kwalifikacje wymagane do nauczania przedmiotu w języku obcym określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 10 września 2002 - § 12: za wyjątkiem studiów filologicznych bądź w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych (NKJO), wymagany jest „egzamin ze znajomości języka na poziomie co najmniej podstawowym”, to znaczy **na poziomie B1** według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) (co odpowiada dawnemu egzaminowi DELF 1 stopnia). Ten poziom opanowania języka jest wymagany **niezależnie od nauczanego przedmiotu oraz poziomu nauczania**.

Jednakowoż dwojaki wykształcenie, językowe i przedmiotowe, samo w sobie nie jest wystarczające do podjęcia się poprawnego nauczania dwujęzycznego. To ostatnie wymaga „*nowego podejścia do stosowanych metod pracy na lekcji, tym samym opracowania programów kształcenia zarówno podstawowego jak i ustawicznego nauczycieli. Dotyczy to zarówno nauczycieli języków jak i przedmiotów niejęzykowych oraz zakłada konieczność ich stałej współpracy.*”¹

W rzeczy samej, jeśli, jak twierdzi Jean Duverger, „*cała specyfika, oryginalność, bogactwo, wręcz wybitność sekcji dwujęzycznych opiera się przede wszystkim na nauczycielach przedmiotów niejęzykowych*”², to przejście od nauczania języka obcego w kontekście szkoły jednojęzycznej do nauczania szkolnego dwujęzycznie oznacza, i to również dla nauczycieli języka, zasadniczą zmianę perspektywy. „*Nauczyciel w klasie z programem dwujęzycznym jest czymś więcej niż zwykłym nauczycielem w ogóle czy specjalistą z danej dziedziny, jest „działającym badaczem”, specjalistą w wielu dyscyplinach.*”³

Jakie kompetencje powinni posiadać nauczyciele nowego typu? Co muszą wiedzieć, czego nauczyć się, aby sprostać wyzwaniom nauczania dwujęzycznego? Mimo zainteresowania

¹ GAJO L., „Czy nauczyciel uczący w sekcji dwujęzycznej to nowy typ nauczyciela?” w: Dziegielewska Z. (red.) *Nauczanie dwujęzyczne w Polsce i Europie*, Warszawa 2006, s. 17 [tłumaczenie: K. Wróblewska-Pawlak]

² DUVERGER J., „Enseigner en français? Pas si simple...” in : *Le français dans le monde*, sept-oct 2003, n° 329.

³ GAJO L., „Czy nauczyciel uczący w sekcji dwujęzycznej to nowy typ nauczyciela?” w: Dziegielewska Z. (red.) *Nauczanie dwujęzyczne w Polsce i Europie*, Warszawa 2006, s. 17 [tłumaczenie: K. Wróblewska-Pawlak]

jakie wywołuje nauczanie dwujęzyczne, licznie przeprowadzanych aktualnie badań oraz każdorazowego podkreślania istotności kształcenia nauczycieli, „nie jest obecnie możliwe stwierdzenie, że istnieje zbiór wiedzy, umiejętności praktycznych oraz uwarunkowań osobowościowych, który byłby ustanowiony, spójny, potwierdzony naukowo, ogólnie uznany, i który mógłby stanowić opis kompetencji wspólny dla kształcenia nauczycieli w sytuacji nauczania dwujęzycznego.”⁴

Opisy kompetencji zawodowych, poprzez omówienie kompetencji wymaganych do wykonywania danego zawodu, stanowią konieczny pomost pomiędzy potrzebami a działaniami w ramach kształcenia. Wobec różnorodności rodzajów nauczania dwujęzycznego na świecie, wydaje się, iż bardziej niż jeden uogólniony opis kompetencji, skierowany do wszystkich nauczycieli w sekcjach dwujęzycznych, należałoby opracować opisy kompetencji zawodowych, które oprócz kompetencji dydaktycznych i pedagogicznych przyjętych jako wspólne dla wszystkich, brałyby pod uwagę typowe dla danego kraju orientacje w kształceniu początkowym nauczycieli, specyficzne podejście do zawodu nauczyciela i do uczenia się, jak również przyjęte zasady nauczania dwujęzycznego.

Przedstawiony poniżej opis kompetencji zawodowych nauczycieli przedmiotów niejęzykowych oraz języka francuskiego w sekcjach dwujęzycznych w Polsce powinien pozwolić na rozwinięcie przyszłych form kształcenia w odniesieniu do kompetencji określonych i dostosowanych do sytuacji nauczania dwujęzycznego w Polsce.

2. Koncepcja opisu kompetencji zawodowych

2.1. Profil nauczyciela z początkowym przygotowaniem do zawodu po studiach uniwersyteckich w Polsce

Nauczyciel (języka francuskiego jak i PN) w sekcji dwujęzycznej jest przede wszystkim nauczycielem, zobowiązanym do opanowania ogólnych kompetencji zawodowych zgodnych z kulturą oświatową kraju, w którym naucza. Dlatego też w miejsce pytania o to „jakie powinno być wykształcenie / kompetencje nauczyciela czy to języka francuskiego czy to PN w sekcji dwujęzycznej” można by zadać inne: „Przy jakiej sytuacji wyjściowej można by podjąć się rozwijania zespołów kompetencji?”, „Ku jakim zmianom w tożsamości społecznej i zawodowej należy zmierzać, aby móc oczekiwać przewidywanej poprawy w systemie nauczania?”.

Niniejszy opis kompetencji uwzględnia definicję profilu zawodowego nauczycieli w Polsce po ukończeniu kształcenia początkowego, tak jak określa ją Załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. dotyczący standardów kształcenia początkowego nauczycieli⁵:

SYLWETKA ABSOLWENTA STUDIÓW UNIWERSYTECKICH W SPECJALIZACJI NAUCZYCIELSKIEJ W POLSCE

Absolwent studiów uniwersyteckich w specjalizacji nauczycielskiej, przyszły nauczyciel, powinien być przygotowany do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły.

⁴ CAVALLI M., *Education bilingue et plurilinguisme : Le cas du Val d'Aoste*, coll. LAL, Didier, 2005.

⁵ Załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. „Standardy Kształcenia Nauczycieli na studiach wyższych zawodowych, uzupełniających studiach magisterskich, jednolitych studiach magisterskich oraz studiach podyplomowych”.

Powinien posiadać przygotowanie w zakresie:

- 1) wybranych specjalności nauczycielskich, tak aby:
 - w sposób kompetentny przekazywać nabytą wiedzę;
 - samodzielnie pogłębiać i aktualizować nabytą wiedzę;
 - integrować nabytą wiedzę z innymi dziedzinami wiedzy.
- 2) psychologii i pedagogiki, tak aby:
 - pełnić funkcje wychowawcze i opiekuńcze;
 - wspierać wszechstronny rozwój uczniów;
 - indywidualizować proces nauczania w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb edukacyjnych uczniów;
 - organizować życie społeczne na poziomie klasy, szkoły i środowiska lokalnego;
 - współpracować z innymi nauczycielami, rodzicami i społecznością lokalną.
- 3) dydaktyki przedmiotowej, tak aby:
 - planować i skutecznie prowadzić zajęcia edukacyjne;
 - rozbudzać zainteresowania poznawcze uczniów;
 - wspierać rozwój intelektualny uczniów poprzez umiejętny dobór metod aktywizujących, technik nauczania i środków dydaktycznych;
 - badać i oceniać osiągnięcia uczniów;
 - badać i oceniać własną praktykę.
- 4) posługiwania się technologią informacyjną, tak aby:
 - wykorzystywać technologię informacyjną w nauczaniu przedmiotu.
- 5) zaawansowanej znajomości języka obcego.

Absolwent studiów w specjalizacji nauczycielskiej powinien ponadto być przygotowany do:

- 1) współpracy z uczniami i nauczycielami, środowiskiem rodzinnym uczniów oraz pozaszkolnym środowiskiem społecznym w realizacji zadań edukacyjnych;
- 2) podejmowania zadań edukacyjnych wykraczających poza zakres nauczanego przedmiotu oraz zadań z zakresu edukacji pozaszkolnej;
- 3) samodzielnego tworzenia i weryfikowania projektów własnych działań oraz podejmowania działań upowszechniających wzory dobrej praktyki pedagogicznej;
- 4) kierowania własnym rozwojem zawodowym i osobowym oraz podejmowania doskonalenia także we współpracy z innymi nauczycielami;
- 5) posługiwania się przepisami prawa dotyczącego systemu oświaty oraz statusu zawodowego nauczycieli.

Ponadto, przygotowanie do zawodu nauczyciela powinno prowadzić do nabycia kompetencji w zakresie:

- 1) dydaktycznym;
- 2) wychowawczym i społecznym:
 - umiejętność rozpoznawania potrzeb uczniów oraz zdolność do współpracy w relacjach międzyludzkich.
- 3) kreatywnym:
 - zdolność do samokształcenia;
 - innowacyjność, niestandardowość działań;
 - mobilność i elastyczność oraz zdolności adaptacyjne.
- 4) prakseologicznym:
 - skuteczność w planowaniu, realizacji, organizowania, kontroli i ocenie procesów edukacyjnych.

- 5) komunikacyjnym:
 - skuteczność zachowań werbalnych i pozawerbalnych w sytuacjach edukacyjnych.
- 6) informacyjno-medialnym:
 - umiejętność posługiwania się technologią informacyjną, w tym jej wykorzystywania w nauczaniu przedmiotu.
- 7) językowym:
 - znajomość co najmniej jednego języka obcego w stopniu zaawansowanym.

Wyżej wymienione cele kształcenia początkowego łączą się z koncepcją nauczyciela jako „refleksyjnego praktyka”⁶ : nauczyciela – „działającego badacza”, który posiada pełną kontrolę nad poszczególnymi aspektami prowadzonego przez siebie nauczania, umiejętność stwarzania sytuacji sprzyjających uczeniu się oraz indywidualizowania procesu nauczania. Potrafi zaproponować innowacyjne rozwiązania, dowodzi swojej kreatywności; podejmuje działania upowszechniające wzory dobrej praktyki pedagogicznej. Ponadto jest zdolny do krytycznego zdystansowania się do własnych działań w nauczaniu przedmiotu.

Polski nauczyciel jest równocześnie „jednostką społeczną”⁷ świadomą ponoszonej odpowiedzialności wychowawczej, uczestniczącą we wspólnych projektach wraz z innymi nauczycielami; jest wreszcie „indywidualną osobą”⁸ zabiegającą o swój rozwój osobisty i zawodowy na poziomie szkoły i środowiska lokalnego.

2.2. Zadania nauczycieli PN i języka francuskiego w sekcjach dwujęzycznych z językiem francuskim w Polsce

Niektóre zadania, czynności i role wypełniane przez nauczycieli PN oraz języka francuskiego wynikają z tradycyjnej roli nauczyciela języka lub przedmiotu, będąc jednak częściowo ukształtowane w ramach nauczania dwujęzycznego, podczas gdy inne odnoszą się bezpośrednio do nowych umiejętności. Opisanie kompetencji zawodowych nauczyciela nowego typu wymaga uprzedniego dokonania opisu tych zadań w ujęciu nauczania dwujęzycznego:

ZADANIA NAUCZYCIELI PN W SEKCJACH DWUJĘZCZNYCH Z JĘZYKIEM FRANCUSKIM W POLSCE

- Posługiwanie się językiem francuskim jako językiem nauczania/uczenia się.
- Nauczanie przedmiotu dwujęzycznie:
- Opracowanie rocznego planu nauczania dwujęzycznego w oparciu o podstawę programową i standardy nauczania wytyczone przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu.
- Planowanie dwujęzycznej sekwencji nauczania/lekcji z wykorzystaniem wymiaru interkulturowego PN.
- Skuteczne prowadzenie dwujęzycznej sekwencji nauczania.
- Dokonanie analizy sytuacji dydaktycznej.
- Kierowanie grupą i kształtowanie relacji pedagogicznych.
- Realizowanie projektów międzyprzedmiotowych służących integracji języków i przedmiotów.

⁶ *Praticien réflexif* - według typologii przedstawionej w: PAQUAY L. „Former des enseignants professionnels”, DE BOECK Université, 1996.

⁷ *Acteur social* - według typologii przedstawionej w: PAQUAY L. „Former des enseignants professionnels”, DE BOECK Université, 1996.

⁸ *Personne* – tamże.

- Wywiązywanie się z obowiązków wychowawczych, administracyjnych i etycznych nauczyciela.
- Planowanie i realizacja własnego kształcenia ustawicznego.

ZADANIA NAUCZYCIELI JĘZYKA FRANCUSKIEGO W SEKCJACH DWUJĘZycznych Z JĘZYKIEM FRANCUSKIM W POLSCE

- Nauczanie języka francuskiego jako: języka obcego, języka nauczania/uczenia się Przedmiotów Niejęzykowych, „przedmiotu” w perspektywie egzaminu matury dwujęzycznej.
- Opracowanie kilkuletniego i rocznego planu nauczania z uwzględnieniem różnych wymiarów języka francuskiego w nauczaniu dwujęzycznym.
- Planowanie sekwencji nauczania/lekcji z uwzględnieniem różnych wymiarów języka francuskiego w nauczaniu dwujęzycznym.
- Skuteczne prowadzenie nauczania na lekcji.
- Realizowanie projektów międzyprzedmiotowych służących integracji języków i przedmiotów.
- Wywiązywanie się z obowiązków wychowawczych, administracyjnych i etycznych nauczyciela.
- Planowanie i realizacja własnego kształcenia ustawicznego.

2.3. Nauczanie w sekcji dwujęzycznej: nie tylko różnorodność umiejętności, ale przede wszystkim nowy i specyficzny rodzaj umiejętności

Jeśli odwołamy się do europejskich określeń CLIL (Content and language integrated learning) oraz EMILE (*Enseignement d'une matière par l'intégration d'une langue étrangère; Nauczanie przedmiotu zintegrowane z nauką języka*), „kluczowym słowem w nauczaniu dwujęzycznym jest bez wątpienia „integracja” w znaczeniu skrzyżowania nauki wielu języków i położenia szczególnego nacisku na istotne aspekty językowe w nauczaniu przedmiotów niejęzykowych. Ze strony nauczyciela takie podejście zakłada działanie znoszące ścisłe podziały, proponujące nowe spojrzenie na wiedzę i jej tworzenie, a co za tym idzie, specyficzną dydaktykę.”⁹

Nauczyciele języka francuskiego:

Status języka obcego, będącego narzędziem w pracy nad wiedzą przedmiotową, wiąże się ze znaczącą zmianą perspektywy i postawieniem przed nauczycielem wymogu posiadania umiejętności:

- „wykorzystywania wiedzy, którą uczniowie zdobyli na innych zajęciach,
- rozwijania u uczniów wiedzy, umiejętności praktycznych oraz zachowań językowych użytecznych na lekcjach PN,
- wspierania rozwoju języka uczących się (*interlangue*) przy pomocy wszystkich działań i dziedzin wiedzy typowych dla nauczania języka obcego.”¹⁰

W przypadku nauczania dwujęzycznego w Polsce, od nauczyciela języka francuskiego wymaga się dodatkowo kompetencji związanych ze specyfiką zadań maturalnych na Maturze dwujęzycznej (analiza i tworzenie tekstów argumentacyjnych, rozumienie tekstu czytanego, analiza i interpretacja utworu w wersji integralnej).

⁹ GAJO L., „Czy nauczyciel uczący w sekcji dwujęzycznej to nowy typ nauczyciela?” w: Dziegielewska Z. (red.) *Nauczanie dwujęzyczne w Polsce i Europie*, Warszawa 2006, s. 17 [tłumaczenie: K. Wróblewska-Pawlak]

¹⁰ CAVALLI M., *Education bilingue et plurilinguisme : Le cas du Val d'Aoste*, coll. LAL, Didier, 2005.

Nauczyciele PN:

Nauczanie w sekcji dwujęzycznej wymaga od nauczycieli PN, stanowiąc właśnie o specyfice tego typu nauczyciela, umiejętności nauczania jednego lub więcej zagadnień programowych po francusku i, poprzez to, nauczania samego języka.

Główne funkcje metakomunikacyjne nauczyciela, zdefiniowane przez DABENE (1984) jako:

- przekazywanie informacji;
- ocenianie;
- udzielanie głosu

wymagają ponownej refleksji w przypadku nauczania dwujęzycznego.

Gajo proponuje nowe ich ujęcie, wzbogacone o czwartą funkcję, funkcję mediatora:

„- *Przekaziciel i negocjator wiedzy:*

nauczyciel jest depozytariuszem wiedzy, którą przekazuje do dyspozycji uczniów, kiedy włącza on swoją wiedzę do ich własnych zasobów wiadomości w ramach określonych zadań. Specyfika klasy dwujęzycznej polega na przenikaniu się wiedzy językowej i przedmiotowej, które to zjawisko znajduje się w centrum procesu nauczania/uczenia się.

- *Osoba uruchamiająca proces oceniania:*

Zadaniem nauczyciela jest towarzyszenie i kontrolowanie tworzonych przez jego uczniów wytworów, głównie natury werbalnej. Dwujęzyczne nauczanie implikuje ponadto ewaluację produkcji językowej w obrębie danego przedmiotu.

- *Stymulator komunikacji językowej:*

Nauczyciel odpowiada za komunikację językową w klasie. W nauczaniu dwujęzycznym werbalizacja zajmuje centralne miejsce i powinna być rozdzielana w odpowiedni sposób, przy czym werbalizacja zakłada jednocześnie używanie przemienności używanych języków.

- *Mediator:*

Osoba nauczyciela stanowi także, czy chce on tego czy nie, punkt odniesienia socjokulturowego dla uczniów. A zatem, nauczyciel w ramach nauczania dwujęzycznego powinien w sposób szczególny czuwać nad metajęzykowymi reprezentacjami charakterystycznymi dla sytuacji w klasie dwujęzycznej i odpowiadać za rozwijanie właściwych i zróżnicowanych reprezentacji języków, ich uczenia się oraz wielojęzyczności.”¹¹

Funkcje nauczyciela PN na nowo zdefiniowane w kontekście nauczania dwujęzycznego wiążą się z koniecznością kształcenia na dwóch płaszczyznach: językowej (gdyż rozwinięta kompetencja komunikacyjna umożliwia właściwe przekazywanie treści przedmiotowych) oraz przede wszystkim dydaktyki i pedagogiki dwujęzyczności.

¹¹ GAJO L., „Czy nauczyciel uczący w sekcji dwujęzycznej to nowy typ nauczyciela?” w: Dziegielewska Z. (red.) *Nauczanie dwujęzyczne w Polsce i Europie*, Warszawa 2006, s. 17 [tłumaczenie: K. Wróblewska-Pawlak]

**OPIS KOMPETENCJI ZAWODOWYCH
NAUCZYCIELA PRZEDMIOTU
NIEJĘZYKOWEGO ORAZ NAUCZYCIE
JĘZYKA FRANCUSKIEGO W
SEKCJACH DWUJĘZYCZNYCH
Z JĘZYKIEM FRANCUSKIM W POLSCE**

CZĘŚĆ I:

**KOMPETENCJE OGÓLNE WSPÓLNE DLA
NAUCZYCIELI PN I JĘZYKA FRANCUSKIEGO
W POLSCE**

ZADANIE 1: Nauczanie przedmiotu

1. KOMPETENCJE DYDAKTYCZNE

Czynność: Nauczyciel powinien potrafić...	Kompetencje specyficzne	
1.1. Opracować roczny plan nauczania na bazie polskiej podstawy programowej	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Posiada znajomość polskiej podstawy programowej oraz wiedzę z zakresu nauczanego przedmiotu.
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi opracować roczny plan nauczania na bazie podstawy programowej (moduły tematyczne, jednostki dydaktyczne, sekwencje uczenia się). • Umie przełożyć treści programowe na cele uczenia się. • Potrafi ustalić progresję spiralną służącą utrwalaniu wiadomości.
1.2. Zaplanować sekwencję nauczania/ lekcję	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Posiada znajomość metodyki nauczania danego przedmiotu. • Zna teorie uczenia się leżące u podstaw czynności dydaktycznych (socjo-konstruktywizm, pojęcie strefy najbliższego rozwoju). • Posiada znajomość celów i funkcji różnych form oceniania (ocena diagnostyczna, bieżąca i końcowa). • Ma opanowane zasady pedagogiki błędu. • Ma opanowane zasady nauczania zróżnicowanego.
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi formułować cele uczenia się w danej sekwencji nauczania pod postacią konkretnych osiągnięć oczekiwanych od ucznia. • Umie wpisać daną sekwencję nauczania w progresję spiralną służącą utrwalaniu wiadomości. • Umie określić warunki wstępne jej realizacji. • Potrafi dokonać wyboru metody właściwej dla osiągnięcia założonych celów nauczania. • Potrafi uwzględnić różne fazy uczenia się (odkrywanie, przyswajanie, zapamiętywanie, utrwalanie). • Umie stworzyć sytuację zadaniową dostosowaną do możliwości uczniów. • Potrafi dokonać wyboru zadań/ćwiczeń zgodnego z celami, założoną progresją i rozplanować je w czasie. • Umie formułować zrozumiałe polecenia. • Umie opracować zadania/ćwiczenia podsumowujące i wykorzystujące zdobytą wiedzę i umiejętności. • Potrafi przygotować pomoce dydaktyczne. • Potrafi wdrożyć formy oceny diagnostycznej, bieżącej i końcowej na różnych etapach nauki, to znaczy: <ul style="list-style-type: none"> ○ Umie dokonać wyboru właściwego rodzaju oceny w zależności od obranego celu. ○ Umie określić, co jest przedmiotem oceniania. ○ Umie określić poziom wymagań w ramach ocenianego celu. ○ Umie ustalić kryteria sukcesu. ○ Umie opracować siatkę oceniania. • Potrafi podejmować działania pozwalające uczniom na uzupełnienie bądź pogłębienie wiedzy. • Potrafi opracować narzędzia zróżnicowanego nauczania.

1.3. Dokonać analizy sytuacji dydaktycznej	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna kryteria skuteczności i wydajności.
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi mierzyć skuteczność swojego nauczania i wziąć tę informację pod uwagę przy tworzeniu i planowaniu następnych sekwencji nauczania. ○ Umie analizować wyniki osiągane przez uczniów i określić przyczyny popełnianych błędów. ○ Umie przeprowadzić odpowiednie ćwiczenia uzupełniające stosownie do wyników tej analizy. ○ Umie podejmować decyzje dotyczące progresji nauczania.
	Uwarunkowania osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> • Przyjmuje refleksyjną postawę wobec własnej praktyki pedagogicznej. • Bada i ocenia skuteczność swoich działań.

2. KOMPETENCJE PEDAGOGICZNE

Czynność: Nauczyciel powinien potrafić...	Kompetencje specyficzne	
2.1. Skutecznie zrealizować dwujęzycznie sekwencję Nauczania	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Ma opanowane różne metody nauczania, w szczególności metody aktywne i oparte na współpracy. • Posiada znajomość różnych narzędzi technologii informacyjnej pozwalającą na zwiększenie skuteczności nauczania.
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi kontrolować przebieg poszczególnych etapów sekwencji nauczania. • Umie dysponować przestrzenią w klasie oraz czasem lekcji stosownie do wykonywanych ćwiczeń. • Potrafi stosować podejście pedagogiczne: <ul style="list-style-type: none"> ○ aktywizujące (włączanie ucznia w proces budowania umiejętności i wiadomości); ○ skupiające się na uczniu; ○ interaktywne; ○ kooperatywne (zachęcanie do współpracy pomiędzy uczniami podczas wykonywania złożonych poznawczo zadań). • Umie uwzględnić reprezentacje poznawcze uczniów. • Potrafi wykorzystywać osiągnięcia uczniów. • Umie stosować różne formy nauczania/uczenia się (frontalne, indywidualne, interaktywne). • Potrafi stosować różne formy pracy (praca całej klasy, indywidualna, w grupach). • Umie proponować zadania alternatywne wobec zadań zaplanowanych, ożywiać zainteresowanie uczniów. • Umie korzystać z biblioteki przy zadaniach polegających na poszukiwaniu materiałów w Internecie, pracy w grupach. • Potrafi zachęcać do zabierania głosu poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ○ Wypowiedzi na forum klasy; ○ Podsumowania pracy grupowej; ○ Referaty. • Umie zapewnić zrozumienie lekcji przez uczniów poprzez częste powtórzenia, reformułowanie wypowiedzi i streszczanie informacji. • Potrafi rozwijać u uczniów strategie kompensacyjne (prośba o powtórzenie, o zwolnienie tempa wypowiedzi, użycie omówienia...)

		<ul style="list-style-type: none"> • Umie posługiwać się technologią informacyjną: ○ Umie używać materiały dostępne na nośnikach cyfrowych; ○ Umie używać programy edytujące dokumenty (edytory tekstu, edytory stron internetowych); ○ Umie wykorzystać zgodnie z celami nauczania możliwości dydaktyczne oferowane przez programy komputerowe; ○ Umie wykorzystać narzędzia multimedialne w nauczaniu (płyty CD-Rom, multimedialne strony internetowe); ○ Umie wykorzystać sprzęt będący do dyspozycji w sekcjach dwujęzycznych (przenośny komputer i rzutnik). • Potrafi obserwować i oceniać postępy uczniów poprzez: ○ Posługiwanie się siatkami i skalami oceny i samooceny. • Umie stosować różne formy poprawiania błędów (autokorekta, poprawianie się uczniów nawzajem, wspólne poprawianie błędów). • Umie podejmować działania pozwalające uczniom na uzupełnienie bądź pogłębienie wiedzy. • Potrafi dostosować narzędzia zróżnicowanego nauczania.
	Uwarunkowania osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> • Jest kreatywny. • Jest dynamiczny. • Uważnie śledzi reakcje uczniów.
2.2. Kierować grupą i kształtować relacje pedagogiczne	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Posiada znajomość różnych technik kierowania grupą.
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Umie stworzyć atmosferę sprzyjającą uczeniu się. • Potrafi posługiwać się różnymi formami komunikacji, werbalnej i parawerbalnej. • Potrafi rozwijać umiejętność wzajemnego słuchania się na lekcji. • Umie wspierać współpracę między uczniami. • Umie zaangażować uczniów w ich własne uczenie się. • Potrafi uświadamiać uczniom dynamikę ich postępów, czynić ich odpowiedzialnymi za własne uczenie się. • Potrafi sprzyjać autonomizacji ucznia: ○ Umie wspierać uczenie się poprzez zadania skłaniające uczniów do budowania znaczeń (kwestionariusze, wskazówki dotyczące formułowania odpowiedzi...); ○ Umie zachęcać do samodzielnego wyszukiwania informacji (w bibliotece, w Internecie, w podręcznikach...); ○ Umie zachęcać do odwoływania się, w celu sprawdzenia własnej wiedzy, do różnych środków (słowników, podręczników, tekstów w języku obcym, kompetentnych osób...); ○ Umie systematycznie rozwijać umiejętności robienia notatek. • Potrafi włączyć ucznia w planowanie swojego uczenia się / postępów i omawiać wraz z nim cele do osiągnięcia. • Potrafi kierować klasą jako grupą uczniów o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach. • Potrafi prowadzić nauczanie zróżnicowane. • Umie zapewnić wsparcie pedagogiczne uczniom z trudnościami w nauce.
	Uwarunkowania osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> • Jest uważnym słuchaczem. • Zauważa osiągnięcia uczniów. • Zachowuje się w sposób konstruktywny.

		<ul style="list-style-type: none">• Okazuje cierpliwość.• Motywuje uczniów.• Umie wycofać się i stworzyć miejsce dla inicjatywy własnej i autonomii uczniów.• Dostosowuje się do różnego tempa uczenia się uczniów.
--	--	--

ZADANIE 2: Wywiązywanie się z obowiązków edukacyjnych, administracyjnych i etycznych nauczyciela

Kompetencje specyficzne	
Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Posiada znajomość odnośnych rozporządzeń Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu oraz przepisów prawa dotyczących oświaty. • Posiada znajomość systemu wartości obowiązujących w polskim systemie oświaty. • Wie, jaki jest status zawodowy nauczyciela. • Zna wewnętrzny regulamin szkoły. • Zna środowisko społeczne, ekonomiczne i kulturowe szkoły. • Zna zasady realizowania planu rozwoju szkoły.
Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi nauczać zgodnie z celami kształcenia określonymi przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu. • Potrafi zauważyć związki między szkołą i pozaszkolnym środowiskiem społecznym, ekonomicznym i kulturowym. • Potrafi poszukiwać potencjalnych partnerów do współpracy. • Potrafi współpracować z innymi nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym uczniów w celu realizacji zadań edukacyjnych. • Umie organizować życie społeczne na poziomie klasy, szkoły i środowiska lokalnego poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ○ Sprawdzanie listy obecności. ○ Wywiązywanie się z obowiązków wychowawcy klasy. ○ Uczestniczenie w radach pedagogicznych. ○ Sprawowanie zastępstw za nieobecnych kolegów. ○ Udział w przygotowaniu, przeprowadzaniu oraz sprawdzaniu egzaminów wewnętrznych (egzamininy półroczne, testy gimnazjalne, matura próbna, ustne egzamininy maturalne). • Potrafi informować i zachęcać do współpracy rodziców i uczniów poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ○ Prowadzenie zebrań dla rodziców, przeprowadzanie rozmów z rodzicami w ciągu roku szkolnego. ○ Reagowanie na zgłaszane przez rodziców problemy. • Umie opracować i uzgodnić planu rozwoju szkoły. • Potrafi proponować pozaszkolne zadania edukacyjne wykraczające poza ramy nauczanego przedmiotu.
Uwarunkowania osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> • Okazuje zainteresowanie życiem całej wspólnoty szkolnej. • Zajmuje jasne stanowisko w odniesieniu z jednej strony do własnej autonomiczności, a z drugiej w stosunku do wymogów instytucjonalnych. • Jest otwarty na dyskusję i negocjację.

ZADANIE 3: Kierowanie własnym rozwojem w ramach kształcenia ustawicznego

Kompetencje specyficzne

Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Posiada znajomość aktualnych prac dotyczących nauczania dwujęzycznego, stron internetowych proponujących innowacyjne materiały dydaktyczne i pedagogiczne. • Posiada znajomość oferty szkoleniowej w Polsce i we Francji (stypendia, staże i szkolenia oferowane przez CODN i Ambasadę Francji).
Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wyjaśniać, badać i dokonać samooceny własnej praktyki pedagogicznej (zwłaszcza podczas pracy grupowej). • Potrafi podjąć samokształcenie poprzez badanie w działaniu (action research): <ul style="list-style-type: none"> ○ Umie zdobyć potrzebne informacje, dobierać lektury. ○ Umie wypróbować nowe działania. ○ Umie wymieniać się doświadczeniami z innymi nauczycielami. • Potrafi opiekować się studentami odbywającymi praktyki pedagogiczne. • Umie określić zakres własnych kompetencji. • Umie opracować własny program kształcenia ustawicznego. • Potrafi wraz z innymi nauczycielami (z danej szkoły, z sekcji dwujęzycznych) przeprowadzić z lokalnymi władzami oświatowymi negocjacje na temat projektu kształcenia ustawicznego. • Potrafi być czynnym podmiotem w systemie kształcenia ustawicznego, przede wszystkim poprzez uczestnictwo w opracowaniu jego treści. • Umie podejmować działania upowszechniające wzory dobrej praktyki pedagogicznej.
Uwarunkowania osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwija postawę refleksyjną. • Poddaje w wątpliwość swoje nawyki, utarte sposoby działania. • Jest wymagający w stosunku do siebie samego. • Działa w sposób świadomy. • Nieustannie podejmuje starania o rozwój własnych umiejętności. • Uaktualnia posiadaną wiedzę.

CZĘŚĆ II:

**KOMPETENCJE SPECYFICZNE DLA NAUCZYCIELI PN
W SEKCJACH DWUJĘZYCZNYCH Z JĘZYKIEM
FRANCUSKIM W POLSCE**

Zadanie 1: Używanie języka francuskiego jako języka nauczania/uczenia się

1. POSIADANIE OGÓLNYCH KOMPETENCJI JĘZYKOWYCH NA POZIOMIE WYMAGANYM W STANDARDACH MINISTERIALNYCH DLA NAUCZANIA W SEKCJACH DWUJĘZYCZNYCH

Minimalny poziom biegłości językowej wymagany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, aby być uprawnionym do nauczania przedmiotu niejęzykowego, to poziom B1 ESOKJ, niezależnie od tego, jaki to przedmiot ani na jakim poziomie jest nauczany.

Osoba posługująca się językiem na poziomie B1 posiada *poziom samodzielności* w takim zakresie, że:

- Rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w jasnych standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych jej spraw i zdarzeń typowych dla szkoły i dziedziny nauczanego przedmiotu.
- Potrafi radzić sobie w większości sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć w czasie podróży/wymiany międzyszkolnej w regionie, gdzie mówi się danym językiem.
- Potrafi tworzyć proste, spójne wypowiedzi ustne lub pisemne na tematy związane z nauczaniem przedmiotem, organizowaniem lekcji, życiem szkolnym.
- Potrafi opisywać zamierzenia.
- Potrafi krótko uzasadnić lub wyjaśnić swoje opinie lub plany.

1.1. ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

OGÓLNY OPIS UMIEJĘTNOŚCI	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi zrozumieć jasną informację na tematy związane z pracą i nauczaniem przedmiotem, odbierając zarówno ogólne przesłanie, jak i konkretne szczegóły, pod warunkiem że wypowiedź jest artykułowana wyraźnie i ze znanym mu akcentem. ----- • Potrafi zrozumieć główne myśli zawarte w klarownej standardowej wypowiedzi na znane mu tematy regularnie podejmowane w szkole, włączając w to również krótkie opowiadania.
ROZUMIENIE ROZMOWY MIĘDZY RODZIMYMI UŻYTKOWNIKAMI JĘZYKA (lektorami, uczniami/nauczycielami ... w szkole lub podczas podróży/wymiany międzyszkolnej)	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi nadać z ogólnym zrozumieniem głównych tematów przedłużającej się dyskusji osób trzecich, przy wyraźnej artykulacji ich wypowiedzi w standardowej odmianie języka. ----- • Potrafi zrozumieć główne myśli zawarte w klarownej standardowej wypowiedzi na znane mu tematy regularnie podejmowane w szkole, włączając w to również krótkie opowiadania.
SŁUCHANIE JAKO WIDZ/SŁUCHACZ (podczas zebrań, szkoleń)	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi zrozumieć wykłady lub rozmowy na tematy specjalistyczne, pod warunkiem znajomości tematu oraz prostej prezentacji i jasnej struktury wypowiedzi. ----- • Potrafi zrozumieć główną treść krótkich wypowiedzi na znane mu tematy związane ze szkołą lub nauczaniem przedmiotem, pod warunkiem, że wypowiedzi są sformułowane w sposób wyraźny i standardowy.

SŁUCHANIE PROGRAMÓW RADIOWYCH I TELEWIZYJNYCH ORAZ NAGRAŃ	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie treść większości nagranych materiałów na tematy dotyczące nauczanego przedmiotu, gdy wypowiedzi są formułowane w jasny i standardowy sposób.
---	--

1.2. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

OGÓLNY OPIS UMIEJĘTNOŚCI	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi czytać proste, konkretne teksty (teksty z podręczników szkolnych, artykuły z dziedziny dydaktyki) na tematy związane z własną specjalnością, uzyskując zadowalający stopień ich zrozumienia, w celu przygotowania lekcji poprzez wybór treści nauczania i materiałów dydaktycznych w języku francuskim.
CZYTANIE W CELU ORIENTACJI	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi przeglądać dłuższe teksty w celu znalezienia potrzebnych informacji, a także zbierać informacje z różnych części tekstu lub z różnych tekstów, w celu wykonania konkretnego zadania.
CZYTANIE I ROZUMIENIE INFORMACJI	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi rozpoznać główne przesłanie zawarte w sformułowanych wprost tekstach argumentacyjnych. Rozpoznaje – choć niekoniecznie szczegółowo – sposób argumentacji stosowany przy przedstawianiu jakiegoś tematu.
CZYTANIE I ROZUMIENIE INSTRUKCJI	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie jasno napisane i proste instrukcje, zwłaszcza te występujące w podręcznikach szkolnych.

1.3. WYPOWIEDŹ USTNA

OGÓLNY OPIS UMIEJĘTNOŚCI	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi dość płynnie prezentować omówienia jednego lub więcej tematów dotyczących nauczanego przedmiotu, odpowiednio porządkując kolejne zagadnienia.
WYPOWIEDŹ MONOLOGOWA: opisywanie doświadczeń i przeżyć	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi w prosty sposób opisywać różne przeżycia i doświadczenia związane z dziedziną nauczanego przedmiotu. Potrafi opisywać schemat, wykres, tabelę... Potrafi dość płynnie przedstawiać proste narracje lub opisy według kolejności wydarzeń. Potrafi opisywać zdarzenia – prawdziwe lub wymyślone.

<p>WYPOWIEDŹ MONOLOGOWA: przedstawianie własnego stanowiska (np. podczas debaty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi argumentować w sposób pozwalający bez trudności zrozumieć większość jego wypowiedzi. • Potrafi przedstawić swój tok rozumowania, objaśniać przebieg doświadczenia. • ----- • Potrafi krótko uzasadniać i objaśniać własne opinie, plany i działania.
<p>OŚWIADCZENIA PUBLICZNE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wygłaszać krótkie, typowe oświadczenia na tematy związane z pracą i nauczonym przedmiotem – łatwo zrozumiałe, mimo zauważalnego obcego akcentu i intonacji.
<p>ZWRACANIE SIĘ DO PUBLICZNOŚCI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi przedstawić sformułowaną wprost i przećwiczoną wcześniej wypowiedź na temat związany z nauczonym przedmiotem, która jest wystarczająco przejrzysta, by można ją było bez trudu śledzić nawet przez dłuższy czas, objaśniając ze stosunkowo dużą precyzją główne wątki. • Potrafi reagować na pytania uczniów, lecz może prosić o powtórzenie pytania, jeżeli było zbyt szybko wypowiedziane.

1.4. WYPOWIEDŹ PISEMNA

<p>OGÓLNY OPIS UMIEJĘTNOŚCI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi pisać jasne, zwarte teksty na rozmaite tematy związane z dziedziną nauczanego przedmiotu, w formie liniowego ciągu prostych, pojedynczych stwierdzeń. • Potrafi redagować polecenia, ćwiczenia i treści nauczania w języku francuskim.
<p>PISANIE TWÓRCZE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Umie tworzyć jasne, szczegółowe opisy na tematy związane z dziedziną nauczanego przedmiotu.
<p>PISANIE SPRAWOZDAŃ, ROZPRAWEK I OPRACOWAŃ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi pisać krótkie, proste rozprawki na tematy związane z dziedziną nauczanego przedmiotu. • Potrafi z pewną swobodą podsumowywać obserwacje, sporządzać opracowania i podawać własną opinię na temat zgromadzonych informacji dotyczących typowych i nietypowych czynności i zdarzeń z obszaru nauczanego przedmiotu.

1.5. INTERAKCJA USTNA

OGÓLNA OCENA UMIEJĘTNOŚCI	<ul style="list-style-type: none">• Potrafi dosyć swobodnie prowadzić rozmowę na typowe i nietypowe tematy związane z nauczaniem przedmiotem.• Umie wymieniać, sprawdzać i potwierdzać informacje, radzić sobie w mniej rutynowych sytuacjach i tłumaczyć, dlaczego coś stanowi problem.• Potrafi wypowiadać się na bardziej abstrakcyjne tematy, takie jak np.: film, literatura związane z nauczaniem przedmiotem.• -----• Potrafi w szerokim zakresie używać prostego języka w większości sytuacji, jakie mogą wystąpić podczas podróży/wymiany międzyszkolnej.
ROZUMIENIE ROZMÓWCY – RODZIMEGO UŻYTKOWNIKA JĘZYKA	<ul style="list-style-type: none">• Potrafi nadążać ze zrozumieniem artykułowanej wyraźnie wypowiedzi, kierowanej do niego w codziennej rozmowie, chociaż czasami musi prosić o powtórzenie niektórych słów i wyrażeń.
KONWERSACJA	<ul style="list-style-type: none">• Potrafi bez przygotowania włączyć się do rozmów na znane sobie tematy związane z nauczaniem przedmiotem.• Potrafi podtrzymać rozmowę lub dyskusję, lecz czasem można mieć trudności ze zrozumieniem go, gdy pragnie bardzo dokładnie wyrazić swoje odczucia lub intencje.
DYSKUSJA FORMALNA I UDZIAŁ W SPOTKANIACH	<ul style="list-style-type: none">• Potrafi zrozumieć wiele z tego, co się mówi i co jest związane z jego specjalnością, jeśli rozmówcy unikają wyrażeń idiomatycznych i wyraźnie artykułują swoje wypowiedzi.• Umie jasno przedstawić swój punkt widzenia, lecz ma problemy z zaangażowaniem się w debatę.• Potrafi uczestniczyć w rutynowych dyskusjach formalnych na znane mu tematy, prowadzonych przy wyraźnej artykulacji wypowiedzi w standardowej odmianie języka, gdy wypowiedzi rozmówców dotyczą wymiany konkretnych informacji, przekazywania instrukcji lub rozwiązywania realnych problemów.
ROZMOWA PROWADZONA W KONKRETNYM CELU	<ul style="list-style-type: none">• Potrafi zrozumieć, co się mówi, chociaż może czasami prosić o powtórzenie lub wyjaśnienie, jeżeli rozmówcy mówią szybko lub dłużej.• Potrafi wyjaśniać, dlaczego coś stanowi problem, omawiać, co dalej należy zrobić, a także porównywać i rozważać alternatywne rozwiązania.• Potrafi krótko komentować poglądy innych.• -----• Potrafi na ogół zrozumieć, co się mówi, a w razie konieczności umie powtórzyć część czyjejś wypowiedzi, aby potwierdzić wzajemne zrozumienie.• Potrafi sprawić, że jego poglądy i reakcje dotyczące możliwych rozwiązań lub tego, co robić dalej, będą rozumiane – podaje powody i krótko je wyjaśnia.• Umie prosić innych o wypowiedzenie się w sprawie dalszych działań.

WYMIANA INFORMACJI	<ul style="list-style-type: none"> • Umie z pewną dozą pewności siebie dokonywać wymiany konkretnych informacji na znane sobie, rutynowe i nietypowe tematy dotyczące własnej specjalności, także sprawdzać i potwierdzać zebrane informacje. • Potrafi opisać, jak coś zrobić, przedstawiając szczegółowe instrukcje. • Potrafi streszczać oraz przedstawiać własną opinię na temat opowiadania, artykułu, rozmowy, dyskusji, wywiadu lub filmu dokumentalnego oraz odpowiadać na związane z tym pytania szczegółowe. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Umie wyszukiwać i przekazywać proste, konkretne informacje. • Potrafi uzyskiwać bardziej szczegółowe informacje.
PROWADZENIE I UDZIELANIE WYWIADU	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi przekazywać konkretne informacje wymagane przez uczniów podczas lekcji, nie robi tego jednak zbyt dokładnie. • Umie przeprowadzić przygotowany wcześniej wywiad, weryfikując uzyskiwane informacje, chociaż czasami musi prosić o powtórzenie, jeżeli odpowiedź rozmówcy jest szybka albo dłuższa. • Umie zadawać pytania dotyczące poglądów uczniów. • ----- • Potrafi skorzystać z przygotowanego wcześniej kwestionariusza, by przeprowadzić wywiad o określonej strukturze, dodając spontaniczne pytania dodatkowe.

1.6. INTERAKCJA PISEMNA

NOTATKI, WIADOMOŚCI	<ul style="list-style-type: none"> • Umie zapisywać wiadomości zawierające proste informacje, skierowane bezpośrednio do uczniów, innych nauczycieli, przekazując w sposób zrozumiały treści, jakie uznaje za ważne.
---------------------	---

1.7. MEDIACJA PISEMNA

RESUMER	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Résumer les points essentiels d'un texte dont le sujet est lié à la discipline enseignée.
REFORMULER	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reformuler des notions, concepts et idées liées à la discipline enseignée.

2. KOMPETENCJE JĘZYKOWE W ZAKRESIE WYPOWIEDZI USTNEJ I PISEMNEJ SPECYFICZNE DLA JĘZYKA PRZEDMIOTU, UMOŻLIWIĄJĄCE PRZEKAZYWANIE TREŚCI PRZEDMIOTOWYCH W JĘZYKU FRANCUSKIM

Czynność: (Nauczyciel powinien umieć...)	Kompetencje specyficzne	
2.1. Odpowiednio posługiwać się słownictwem oraz stosować sposoby wypowiedzania się właściwe dla danego przedmiotu	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Posiada znajomość specjalistycznego słownictwa z dziedziny nauczanego przedmiotu. • Zna zasady tworzenia wyrazów pochodnych i złożonych, zasady rządzące związkami semantycznymi (synonimia, homonimia, antonimia, paronimia). • Wie, jak formułować wypowiedzi w sposób właściwy dla swojego przedmiotu: posiada znajomość specyficznego zaznaczania osoby w tekstach naukowych i podręcznikach szkolnych (unikanie wypowiedzi w pierwszej osobie liczby pojedynczej).
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Używa słownictwa właściwego dla nauczanego przedmiotu. • Potrafi odczytywać na głos liczby, symbole i inne znaki specyficzne dla danego przedmiotu. • Potrafi wyjaśniać etymologię terminów naukowych. • Potrafi wyjaśniać niejasności językowe, wykorzystując związki semantyczne (synonimia, homonimia, antonimia, paronimia) oraz omówienia. • Potrafi stosować zaznaczanie osoby w tekście w sposób charakterystyczny dla komunikacji szkolnej i dla tekstów naukowych (zaimek „il” w funkcji anafory, zaimek „il” użyty bezosobowo, zaimki „on” i „nous” włączające ucznia w proces rozumowania, zaimek „vous” w poleceniach). • Umie obiektywizować tekst, stosując odpowiednie środki językowe (strona bierna, zwroty bezosobowe...).
2.2. Formułować wypowiedzi ustne i pisemne stanowiące dyskurs/tekst: wykraczać poza poziom wyrazu i zdania	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zasady tworzenia różnych rodzajów tekstów stosowanych w danej dyscyplinie: <ul style="list-style-type: none"> ○ tekst wyjaśniający ○ tekst opisujący ○ tekst narracyjny ○ tekst argumentacyjny

	<p>Umiejętności praktyczne</p>	<p>Potrafi formułować sekwencje dyskursu odpowiadające poszczególnym operacjom analitycznym, takim jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OPISYWANIE <ul style="list-style-type: none"> ○ Potrafi przedstawiać (przedmiot, osobę, książkę, artykuł, definicję, plan...) ○ Potrafi scharakteryzować (przedmiot, osobę, proces, doświadczenie, twierdzenie...) ▪ Umie wymienić cechy charakterystyczne, części składowe, cechy właściwe oraz różnicujące. ▪ Umie dokonywać pomiarów i przeliczeń. ▪ Umie opisywać położenie w przestrzeni. ○ Potrafi opisać (przedmiot, osobę, proces, doświadczenie, twierdzenie...) ▪ Umie opisać przejawy, przyczyny i skutki danego zjawiska. ▪ Umie opisać przebieg eksperymentu: przedstawić kolejne etapy działania. ▪ Umie przedstawić syntezę informacji. ○ Potrafi zdefiniować (wyraz, twierdzenie, wzór...) ▪ Umie zbudować precyzyjną wypowiedź (temat/predykat) ▪ Umie wskazać znaczenie danego wyrazu przy pomocy innych wyrazów. ▪ Umie dokonywać rozróżnień, ograniczeń, przeciwstawić znaczeń. ▪ Umie wskazywać na zawieranie się (wskazuje na zawieranie się części w całości, uzupełnia, precyzuje znaczenie). ▪ Umie określić okoliczności użycia. • WYJAŚNIANIE (polecenia, doświadczenia, twierdzenia, wzoru, procesu, schematu, wykresu, tabeli, tekstu...) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Potrafi wyjaśnić mechanizm, przyczyny, skutki danego faktu lub wydarzenia. ▪ Potrafi poprzeć swoją wypowiedź przytaczanymi faktami, danymi statystycznymi, przykładami. ▪ Potrafi sprecyzować, zreformułować swoją wypowiedź. ▪ Potrafi streszczać. • OPOWIADANIE <ul style="list-style-type: none"> ○ Potrafi opowiadać (o przeszłości, o treści artykułu, o badaniach naukowych...) ▪ Umie przytaczać fakty, wydarzenia. ▪ Umie nadać obiektywny charakter swojej wypowiedzi poprzez odwoływanie się do faktów. ▪ Umie przytaczać cudze wypowiedzi, posługując się mową zależną i niezależną. ▪ Umie nadać subiektywny charakter swojej wypowiedzi poprzez komentowanie faktów. • ARGUMENTOWANIE <ul style="list-style-type: none"> ○ Potrafi objaśniać (przebieg doświadczenia, tok rozumowania...) ▪ Umie sformułować problem naukowy, przedstawiać fakty. ▪ Umie formułować hipotezy. ▪ Umie przedstawiać sprzeczności, hierarchizować informacje, wyjaśniać, opisywać, podawać przykłady, dedukować. ▪ Umie dowieść prawdziwości hipotezy. ○ Potrafi uzasadniać (opinię, projekt...) ○ Potrafi przekonywać ○ Potrafi argumentować <ul style="list-style-type: none"> ▪ Umie formułować twierdzenia. ▪ Umie definiować, hierarchizować, porównywać, przeciwstawiać, potwierdzać, odrzucać, podawać przykłady, znaleźć alternatywę. ▪ Umie uzasadniać twierdzenia.
--	---------------------------------------	---

2.3. Tworzyć zorganizowaną wypowiedź ustną lub pisemną	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Posiada znajomość różnych rodzajów zespolenia tekstu (anaforyczne, tematyczne, chronologiczne, argumentacyjne, logiczne). • Zna konektory logiczne.
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi łączyć zdania tworząc spójny tekst, który wiernie oddaje obrany tok rozumowania. • Potrafi tworzyć zorganizowaną wypowiedź pisemną: umie nadawać tekstowi odpowiednią strukturę poprzez użycie konektorów oznaczających relacje przestrzenne, czasowe, logiczne. • Potrafi nadać strukturę wypowiedzi ustnej: rozwijając wypowiedź w sposób chronologiczny bądź logiczny, umie zaznaczyć jej główne wątki.
2.4. Przekształcać tekst	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna skróty stosowane w języku francuskim. • Zna sposoby reformułowania i dokonywania syntezy (poprzez użycie synonimów, nominalizacji, omówień).
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi robić notatki. • Potrafi stworzyć ciągły tekst na bazie notatek. • Potrafi przedstawić w formie tekstu informacje płynące z filmu, tabeli, schematu, wykresu. • Potrafi przytaczać wypowiedzi w mowie zależnej lub niezależnej. • Potrafi stworzyć spójny tekst, dokonując syntezy fragmentów różnych tekstów. • Potrafi zreformułować wypowiedzenie. • Umie streścić tekst lub informację.

ZADANIE 2: Nauczanie przedmiotu dwujęzycznie

1. KOMPETENCJE DYDAKTYCZNE

Czynność: (Nauczyciel powinien umieć...)	Kompetencje specyficzne	
1.1. Opracować roczny plan nauczania dwujęzycznego w oparciu o polską ministerialną podstawę programową	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Posiada znajomość francuskich programów nauczania dla danego przedmiotu. • Zna zasadę stosowania makro/mikro-przemienności języków. • Zna kryteria ustalania proporcji pomiędzy językami w przypadku makro-przemienności. • Zna oficjalne przepisy dotyczące języka, w którym powinny być nauczane niektóre partie materiału (np. geografia i historia Polski są nauczane w języku polskim).
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi opracować roczny plan nauczania dwujęzycznego w oparciu o podstawę programową dla Matury Podstawowej, łącząc sylabusy, programy, treści i materiały dla danego przedmiotu w L1 i w L2. • Potrafi zaplanować w sylabusie przemienność użycia języków w rozkładzie zagadnień, tematów i zadań, będących przedmiotem nauczania głównie w L1 lub L2 w zależności od właściwych kryteriów: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kryterium ważności pojęciowej. ○ Kryterium natury metodologicznej (wybór podejścia polskiego lub francuskiego). ○ Kryterium stopnia trudności. ○ Dostępność lub brak materiałów dydaktycznych w L2. • Potrafi stopniowo wprowadzać L2, uwzględniając poziom nauczania.
	Uwarunkowania osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wniknąć w logikę francuskiej kultury oświatowej i metodologicznej. • Potrafi zrewidować swoje dotychczasowe wybory dokonywane przy planowaniu programu. • Umie postrzegać dwujęzyczność jako środek nauczania/uczenia się.
1.2. Zaplanować dwujęzyczną sekwencję nauczania / lekcję z wykorzystaniem wymiaru interkulturowego PN	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Wie, w jaki sposób dane zagadnienia są nauczane we Francji (podejście epistemologiczne: cele, zadania, ćwiczenia, pomoce...). • Zna metodologię nauczania danego przedmiotu we Francji. • Posiada wiadomości społeczno-kulturowe dotyczące kraju, w którym używany jest L2. • Wie, jakie są odpowiednio role L1 i L2 podczas stosowania makro-przemienności językowej. • Zna potrzebne do nauczania/uczenia się danego przedmiotu cechy charakterystyczne różnych typów dyskursu i tekstu, specyfikę mowy (akty mowy i funkcje komunikacyjne) oraz języka (słownictwo i struktury językowe). • Wie, jaką rolę odgrywa język w formułowaniu pojęć w ramach danego przedmiotu: <ul style="list-style-type: none"> ○ Zdaje sobie sprawę ze znaczenia werbalizacji. ○ Zdaje sobie sprawę z roli języka pisanego. • Zna różnorodne źródła materiałów dydaktycznych w języku francuskim (podręczniki, czasopisma, materiały autentyczne w Internecie, strony internetowe dla nauczycieli).
	Wiedza	

		<ul style="list-style-type: none"> • Posiada znajomość różnych narzędzi w ramach nowej technologii informacyjnej, dzięki którym można przygotować materiały dydaktyczne. • Zna kryteria oceny biegłości językowej obowiązujące na egzaminach z przedmiotów niejęzykowych na Maturze dwujęzycznej.
	<p>Umiejętności praktyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wybrać pojęcia niosące ze sobą różne znaczenia na płaszczyźnie kulturowej (pojęcie skryptu kulturowego). • Potrafi przygotować zajęcia, na których zostają skrzyżowane dwa sposoby pojmowania, dwie wizje tego samego zagadnienia. • Umie zaplanować zastosowanie przemienności językowej podczas przeprowadzania kolejnych faz lekcji (potrafi przewidzieć, w jaki sposób zostanie wprowadzony język mniej używany, np. w formie uzupełnień, dopowiedzeń, ilustracji, wniosków, podsumowań, syntezy...). • Umie określić struktury językowe, które należy opanować przed wprowadzeniem danego zagadnienia przedmiotowego. • Umie określić cele językowe specyficzne dla lekcji przedmiotu niejęzykowego. • Potrafi przewidzieć trudności, jakie mogą napotkać uczniowie, zwłaszcza te, związane z wyobrażeniami na temat L2 oraz z jego niewystarczającą znajomością. • Potrafi łączyć ze sobą polskie i francuskie podejścia metodologiczne (np. ćwiczenia o charakterze doświadczeń, podejście indukcyjne i konstruktywistyczne, często spotykane we francuskich podręcznikach do przedmiotów ścisłych; studiowanie materiałów ikonograficznych i autentycznych na lekcjach historii, interdyscyplinarne podejście w nauczaniu geografii we Francji...). • Potrafi opracować lekcje i ćwiczenia w języku francuskim. • Potrafi formułować polecenia ustne i pisemne w języku francuskim. • Umie formułować zadania i testy sprawdzające wiadomości przeplatając L1 i L2 w celu zwiększenia elastyczności w używaniu dwóch języków. • Umie opracować ćwiczenia wymagające od uczniów pisania w języku francuskim (pisemne streszczenie, synteza, opracowanie tekstów...). • Potrafi przewidzieć częste ćwiczenia polegające na werbalizacji (zadawanie pytań, podsumowania, synteza...). • Potrafi zestawiać ze sobą źródła w L1 i L2. • Umie skutecznie prowadzić poszukiwania potrzebnych mu materiałów w Internecie. • Umie posługiwać się w nauczaniu autentycznymi materiałami dydaktycznymi w języku francuskim. • Potrafi określić poziom trudności językowej materiałów w języku francuskim. • Potrafi dokonać wyboru materiałów ze względu na stopień trudności merytorycznej i językowej. • Umie posługiwać się nowymi technologiami informacyjnymi, aby przygotować swoje własne narzędzia dydaktyczne przystosowane do potrzeb klas dwujęzycznych. • Potrafi stosować podwójną skalę oceniania: <ul style="list-style-type: none"> ○ Umie opracować kryteria oceny dotyczące z jednej strony znajomości przedmiotu, a z drugiej poprawności językowej. ○ Umie przypisać wyższy współczynnik wiedzy przedmiotowej. • Potrafi tworzyć narzędzia oceny bieżącej łączące ze sobą L1 i L2 w określony sposób (np. na pytanie w L1 należy odpowiedzieć w L2 lub odwrotnie, zadanie podane w jednym języku należy rozwiązać używając drugiego...).
	<p>Uwarunkowania osobowościowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizuje na bieżąco swoją znajomość stosowanych we Francji metod nauczania poprzez regularne zapoznawanie się z podręcznikami francuskimi. • Przed przeprowadzeniem lekcji prosi nauczyciela języka francuskiego o uprzednie językowe przygotowanie uczniów do nowego tematu. • Przed przeprowadzeniem lekcji prosi nauczyciela języka francuskiego o pomoc przy redagowaniu ćwiczeń i poleceń. • Wymienia się materiałami dydaktycznymi poprzez listę wysyłkową nauczycieli w sekcjach dwujęzycznych oraz stronę Frantice. • Przed przeprowadzeniem lekcji prosi nauczyciela języka francuskiego o pomoc przy redagowaniu kryteriów oceny językowej. • Po przeprowadzeniu lekcji prosi nauczyciela języka francuskiego o pomoc w ocenianiu poprawności językowej prac pisemnych uczniów.

2. KOMPETENCJE PEDAGOGICZNE

Czynność: (Nauczyciel powinien umieć ...)	Kompetencje specyficzne	
2.1. Zrealizować dwujęzyczną sekwencję nauczania	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Jest świadomy wymiaru dyskursywnego interakcji pedagogicznej oraz nauczania przedmiotowego. • Zna zasadę mikro-przemienności języków, jej formy oraz funkcje. • Wie, jakie korzyści płyną ze stosowania mikro-przemienności języków: <ul style="list-style-type: none"> ○ W zakresie podtrzymania łączności z uczniem, zarówno z punktu widzenia komunikacji, jak i z punktu widzenia przyrostu przyswajanej wiedzy. ○ W celu wspierania przyswajania wiadomości językowych, metajęzykowych oraz przedmiotowych. • Zna akty mowy niezbędne do prowadzenia lekcji (francuski „szkolny”).
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi odpowiednio stosować w ćwiczeniach komunikacyjnych mikro-przemienność następujących rodzajów: <ul style="list-style-type: none"> ○ mikro-przemienność służącą zreformułowaniu, objaśnieniu wypowiedzi ○ mikro-przemienność o charakterze metajęzykowym ○ mikro-przemienność służącą informowaniu lub wyjaśnianiu ○ mikro-przemienność w interakcji: pytania/odpowiedzi, prośby o sprecyzowanie myśli, dialogi, komentarze... • Potrafi stworzyć na lekcji autentyczną sytuację komunikacji w języku francuskim. • Potrafi stworzyć konkretne i różnorodne sytuacje, w których używany jest L2. • Umie stosować podejście pragmatyczne, wprowadzając lub utrwalając wiadomości językowe w kontekście trudności pojawiających się podczas wykonywania konkretnego zadania przedmiotowego. • Umie posługiwać się stosownymi aktami mowy umożliwiającymi przekazywanie treści nauczania w języku francuskim (wyjaśnianie, definiowanie, reformułowanie, ilustrowanie...) • Potrafi stosować działania językowe, które pozwalają nadać strukturę wiadomościom nabywanym w języku francuskim poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nazywanie wiadomości ○ Kierowanie wymianą komunikacyjną na lekcji ○ W trakcie wymiany komunikacyjnej z uczniem, służenie mu za przewodnika w poznawczym procesie konstruowania wiedzy poprzez zadawanie pytań, parafrazowanie, reformułowanie, podawanie przykładów, syntezę informacji... • Potrafi zastosować dwujęzyczne pomoce dydaktyczne (mapy, zestawienia chronologiczne, schematy ... w L1 i L2). • Potrafi, dzięki konfrontacji materiałów w L1 i L2, zwrócić uwagę uczniów na różnice w postrzeganiu, na zmianę perspektywy. • Umie ocenić użycie języka w mowie i piśmie. • Umie ocenić umiejętność komunikacyjnego użycia języka francuskiego. • Potrafi zrewidować swoje podejście do błędu językowego i zachęcić uczniów do podejmowania ryzyka. • Umie rozpoznać językowe źródło niektórych trudności w nauce przedmiotu. • Umie reagować na błędy i prowadzić do ich poprawienia.
	Uwarunkowania osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> • Przyjmuje mikro-przemienność języków i punktowe, aczkolwiek regularne pojawianie się L1 jako zjawisko normalne, świadczące o budowaniu kompetencji dwujęzycznej. • Akceptuje fakt, iż uczniowie mogą przejawiać czasami wyższy poziom biegłości językowej w L2 niż on sam.

CZĘŚĆ III:

**KOMPETENCJE SPECYFICZNE DLA NAUCZYCIELI
JĘZYKA FRANCUSKIEGO
W SEKCJACH DWUJĘZYCZNYCH Z JĘZYKIEM
FRANCUSKIM W POLSCE**

ZADANIE: Nauczanie francuskiego jako języka obcego, języka nauczania/uczenia się PN, „przedmiotu” w perspektywie Matury dwujęzycznej

1. KOMPETENCJE DYDAKTYCZNE

Czynność: (Nauczyciel powinien umieć ...)	Kompetencje specyficzne	
1.1. Opracować plan kilkuletni i roczny, uwzględniając różne funkcje języka francuskiego w nauczaniu dwujęzycznym	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Posiada wizję całego kursu językowego oraz długofalową wizję celów nauczania. • Wie, jaki powinien być poziom wiedzy, umiejętności praktycznych i biegłości językowej na koniec nauki w gimnazjum i liceum. • Posiada znajomość testów gimnazjalnych. • Zna strukturę i formę egzaminów z języka francuskiego na Maturze dwujęzycznej: <ul style="list-style-type: none"> ○ Umiejętność analizy struktury i treści tekstu argumentacyjnego. ○ Umiejętność dyskusowania na poruszony w tekście temat (przedstawianie/odrzucanie tezy). ○ Rozumienie tekstu czytanego (umiejętność analizowania i interpretowania przeczytanego tekstu oraz przetworzenia przeczytanych informacji w kontekście cywilizacyjno-kulturowym). ○ Rozumienie ze słuchu (test wielokrotnego wyboru, prawda/fałsz). ○ Formulowanie wypowiedzi pisemnej – umiejętność zredagowania własnego tekstu w określonej formie nawiązującego tematycznie do tekstu wysłuchanego/przeczytanego. • Posiada znajomość wymagań egzaminacyjnych na Maturze dwujęzycznej: ma opanowane kryteria oceniania poszczególnych zadań egzaminacyjnych. • Posiada wiedzę na temat rodzajów wiadomości językowych istotnych dla łączenia języka/PN oraz na temat różnych zasad budowania dyskursu w ramach dyskursu przedmiotowego (wyjaśnienie, opis, narracja, argumentacja).
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi opracować kilkuletni plan nauczania starając się zachować ciągłość nauki między gimnazjum i liceum. • Potrafi opracować plan kilkuletni i plan roczny oparty na: <ul style="list-style-type: none"> ○ Umiejętnościach językowych, jakie należy rozwinąć w ramach rozumienia ze słuchu, wypowiedzi ustnej, rozumienia tekstu czytanego oraz wypowiedzi pisemnej. ○ Potrzebach językowych wynikających z programu PN. ○ Wymaganiach egzaminacyjnych dotyczących testów gimnazjalnych i Matury dwujęzycznej. • Potrafi postrzegać w sposób rozwojowy łączenie nauki PN i L2: stopniowo podejmuje działania stanowiące pomost między uczeniem się języka a uczeniem się przedmiotów, zaplanowane na cały okres nauki w gimnazjum i liceum. • Potrafi uwzględnić poziom zaawansowania uczniów: rozróżnia poziom wprowadzania pojęć (gimnazjum) i poziom ich pogłębiania (liceum). • Potrafi rozdzielić realizację celów nauczania w planie rocznym pomiędzy różnych nauczycieli francuskiego nauczających w tej samej klasie.
	Uwarunkowania osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> • Podchodzi z dystansem do podziału nauki szkolnej na kolejne lata nauczania. • Uwzględnia podwójną rolę języka francuskiego w sekcji dwujęzycznej – języka nauczanego ORAZ języka nauczania. • Podejmuje współpracę z nauczycielami języka francuskiego i PN na wszystkich poziomach nauczania.

<p>1.2. Opracować sekwencje nauczania/lekcję, uwzględniając różne role języka francuskiego w nauczaniu dwujęzycznym</p> <p><i>/cd./</i> Opracować sekwencje nauczania/lekcję, uwzględniając różne role języka francuskiego w nauczaniu dwujęzycznym</p>	<p>1.2.1. Rozwijać biegłość językową</p>	<p>Wiedza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna podręczniki do języka francuskiego dopuszczone przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu do użytku szkolnego w gimnazjach i liceach. • Posiada realistyczne wyobrażenia o dwujęzyczności i osobach dwujęzycznych. • Posiada znajomość komunikacyjnego i analitycznego wymiaru nauczania języka. • Posiada podstawową wiedzę z zakresu gramatyki kontrastywnej.
		<p>Umiejętności praktyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wybrać i używać podręcznik do języka francuskiego zgodny z rozporządzeniami ministerialnymi. • Potrafi dostosować proponowany przez podręcznik program i cykle uczenia się do wymiaru godzinowego nauczania języka francuskiego w sekcji dwujęzycznej (6 godzin tygodniowo). • Umie określić, w jakim stopniu uczniowie powinni zbliżyć się do normy użycia języka (poziom biegłości rodzimego użytkownika języka) w zależności od poziomu nauczania. • Potrafi prowadzić naprzemiennie lekcje oparte na podręczniku oraz lekcje przygotowane we własnym zakresie na materiałach dodatkowych. • Umie wykorzystywać wiele różnorodnych materiałów dodatkowych (inne podręczniki, zbiory ćwiczeń, materiały autentyczne...). • Potrafi opracować zadania służące rozwijaniu sprawności w ramach 4 kompetencji (rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego, wypowiedzi ustnej i wypowiedzi pisemnej), jak również działań interakcyjnych i mediacyjnych. • Umie rozwijać sprawności produktywne (wypowiedź pisemną oraz wypowiedź ustną o przejrzystej strukturze). • Potrafi kłaść nacisk naprzemiennie raz na skuteczność komunikacji, raz na poprawność formalną wypowiedzi (analizowanie regularności w L2). • Potrafi prowadzić do poznawania regularności językowych poprzez spontaniczne użycie języka: <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwijanie automatyzmów (nawyków językowych) poprzez implicytne przyswajanie gramatyki. ○ Omawianie form językowych w odniesieniu do napotkanych sytuacji ich użycia. ○ Uogólnianie zaobserwowanych reguł gramatycznych i ich zapamiętywanie. • Umie przygotować zajęcia o charakterze porównawczo-kontrastywnym, zestawiając ze sobą oba języki nauczania w oparciu o konkretne przypadki ich użycia napotkane na lekcji języka francuskiego lub PN. • Umie wprowadzać do nauczania języka elementy literatury, kultury i cywilizacji francuskiej oraz krajów frankofońskich. • Potrafi opracować narzędzia ewaluacji biegłości językowej i postępów uczniów w odniesieniu do normy „przejęciowej” lub inaczej języka uczących się.
	<p>1.2.2. Pracować nad językiem jako narzędziem nauki PN</p>	<p>Wiedza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie, jaką rolę odgrywa język, zwłaszcza pisany, w uczeniu się przedmiotu. • Posiada znajomość zagadnień tekstowych (rodzaje dyskursu i tekstów), komunikacyjnych (akty mowy i funkcje komunikacyjne) oraz językowych (słownictwo i struktury składniowe), niezbędnych do opanowania pojęć z dziedziny danego przedmiotu. • Posiada znajomość gramatyki tekstu. • Zna zagadnienia i tematy poruszane na lekcjach przedmiotu na danym poziomie nauczania.

	1.2.2. Pracować nad językiem jako narzędziem nauki PN	Umiejętności praktyczne	<p>Potrafi rozwijać elastyczność wypowiedzi dzięki działaniom sprzyjającym opanowaniu różnych rodzajów dyskursu i tekstu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrafi przygotować zajęcia oparte na pracy z wybranym typem tekstu. • Umie przewidzieć cykliczny powrót do pracy z danym typem tekstu, mając na uwadze, iż znajomość każdego z typów tekstu powinna być pogłębiana na kolejnych poziomach nauczania. • Potrafi określić cele pracy z wybranym typem tekstu i jego aspekty do wprowadzenia na danym poziomie nauczania. • Umie wykorzystywać teksty autentyczne zamiast tekstów szkolnych. • Potrafi przygotować ćwiczenia/zadania : <ul style="list-style-type: none"> ○ Wymagające łącznego zastosowania czytania i pisania, języka mówionego i pisanego; ○ Oparte na obserwacji i analizie tekstów; ○ Pisemne; ○ Gramatyczne, leksykalne czy też dotyczące odmiany czasownikowej w powiązaniu z analizowanym tekstem; ○ Podsumowujące i bilansujące przyswojony materiał. <p>Potrafi uczyć języka, tworząc okazje pozwalające nawiązać do zagadnień z dziedziny danego przedmiotu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrafi określić cele komunikacyjne lekcji, uwzględniając rozpoznane potrzeby językowe uczniów lub biorąc pod uwagę to, jakie wiadomości będą przydatne na planowanych lekcjach PN. • Potrafi wybrać teksty/materiały powiązane z treściami nauczania PN (teksty, mapy, wykresy, tabele, schematy, zdjęcia...). • Umie przygotować zadania służące opanowaniu słownictwa i środków językowych niezbędnych do wprowadzenia przewidywanych w programie treści nauczania PN.
		Uwarunkowania osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> • Akceptuje fakt, że nie jest jedynym modelem językowym dla uczniów. • Podejmuje współpracę z nauczycielami PN: <ul style="list-style-type: none"> ○ Przed przeprowadzeniem lekcji, aby określić potrzeby językowe uczniów związane z uczeniem się wybranych zagadnień PN. ○ Przed przeprowadzeniem lekcji, aby pomóc odpowiednio sformułować polecenia, ćwiczenia i inne pomoce dydaktyczne w języku francuskim. ○ Przed przeprowadzeniem lekcji, dla opracowania kryteriów oceny poprawności językowej. ○ Po przeprowadzonej lekcji, w celu wspólnej oceny poprawności językowej prac pisemnych zredagowanych na lekcji PN.

	<p>1.2.3. Nauczać języka francuskiego jako przedmiotu w</p>	<p>Wiedza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie otwartej sekwencji nauczania. • Zna formę i strukturę zadań maturalnych: <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozumienie ze słuchu (test wielokrotnego wyboru, prawda/fałsz); ○ Pisemne sprawozdanie z wysłuchanego nagrania; ○ Tekst argumentacyjny (rozumienie i dyskusja na temat); ○ Analiza tekstu literackiego (czytanie analityczne zbioru tekstów, całego utworu); • Ma opanowaną technikę robienia notatek. • Ma opanowaną technikę streszczania. • Zna różne źródła nagrań audio (nagrania dołączone do podręczników, Radio France International ...). • Zna podręczniki do nauki języka francuskiego używane w gimnazjach i liceach we Francji. • Posiada dobrą znajomość historii literatury.
--	---	----------------------	--

		<p style="text-align: center;">Umiejętności praktyczne</p>	<p>Potrafi opracować sekwencje nauczania służące wzbogaceniu materiału zawartego w danej jednostce używanego podręcznika do języka francuskiego (w gimnazjum i I klasie LO):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umie zapewnić odpowiedni przebieg i spójność danej sekwencji. • Potrafi opracować dodatkowe ćwiczenia wykraczające poza ćwiczenia na wyszukiwanie informacji, uczenie się słownictwa i gramatyki, jakie znajdują się w podręcznikach do języka francuskiego i tym samym uwrażliwiają gimnazjalistów na możliwość stosowania różnych strategii podejścia do tekstów. • Potrafi uzupełnić jednostkę dydaktyczną podręcznika różnorodnymi materiałami dodatkowymi (tekst literacki, artykuł prasowy, tekst argumentacyjny, piosenki, fragmenty filmu, pomoce wizualne...). • Umie rozwijać sprawności związane z językiem pisany, koncentrując się na funkcji poetyckiej i ludycznej języka. <p>Potrafi opracować sekwencje nauczania w oparciu o analizę zbioru tekstów lub utworu w wersji integralnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umie wybrać teksty literackie / utwór w wersji integralnej dostosowane do poziomu uczniów (bajki, literatura młodzieżowa w gimnazjum; nowele, artykuły prasowe dla I klasy liceum, zbiory tekstów lub utwór w wersji integralnej dla klas II i III liceum, przygotowujących się do Matury dwujęzycznej). • Umie wprowadzić różne rodzaje materiałów: piosenki, pomoce wizualne.... • Potrafi opracować zadania do analitycznej lektury zbioru tekstów lub utworu w wersji integralnej (porównywanie tekstów, określanie wspólnej tematyki). • Umie określić problematykę danego tekstu. • Potrafi w dydaktycznie spójny sposób zaplanować przebieg danej sekwencji (w formie tabeli z rozpisany przebiegiem kolejnych lekcji). • Umie przygotować zadania mające uwrażliwić uczniów na istnienie różnych strategii czytania tekstów literackich, np. <ul style="list-style-type: none"> ○ rozpoznawanie różnych typów dyskursu oraz ich cech charakterystycznych. ○ określenie, jaki jest zamierzony/osiągnięty wpływ na czytelnika. ○ powiązanie wrażeń z lektury ze strukturą tekstu. ○ praca nad cechami wypowiedzi, wartościami czasów, wskaźnikami zespolenia tekstu, polami semantycznymi, figurami stylistycznymi. • Potrafi uzupełnić sekwencję poświęconą analizie tekstu czytanego dodatkowymi ćwiczeniami, dotyczącymi: <ul style="list-style-type: none"> ○ sprawności pisania; ○ sprawności mówienia (rozmowy, referaty przygotowujące do zadań maturalnych); ○ rozumienia ze słuchu i tworzenia sprawozdań; ○ języka; ○ historii literatury; ○ analizy obrazków. <p>Potrafi przygotować sekwencję nauczania poświęconą rozumieniu i redagowaniu tekstów argumentacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umie dokonać wyboru tekstu argumentacyjnego: <ul style="list-style-type: none"> ○ ze względu na jego długość i stopień trudności językowej; ○ ze względu na jakość i przejrzystość struktury tekstu i argumentów; ○ o różnym charakterze (teksty literackie, artykuły prasowe). • Potrafi opracować zadania rozwijające umiejętność: <ul style="list-style-type: none"> ○ odnajdywania spójności i logiki argumentacyjnej tekstu; ○ wyszukiwania tezy, antytezy, argumentów i przykładów; ○ analizowania tematu dyskusji, rozpoznawania i formułowania problematyki; ○ formułowania tezy, argumentów i przykładów; ○ redagowania wstępu i zakończenia; ○ łączenia ze sobą myśli. ○ reformułowania myśli.
		<p style="text-align: center;">Umiejętności praktyczne</p>	

			<p>Potrafi dobrać ćwiczenia na rozumienie ze słuchu pod kątem zadań maturalnych:</p> <ul style="list-style-type: none">• Umie dokonać wyboru nagrań audio do sprawozdania, kierując się długością nagrania, liczbą zawartych myśli, jakością struktury logicznej.• Umie opracować zadania rozwijające umiejętność:<ul style="list-style-type: none">○ robienia notatek;○ wyszukiwania myśli głównych i pobocznych;○ reorganizowania logiki tekstu przy pomocy konektorów logicznych;○ reformułowania myśli.
--	--	--	--

2. KOMPETENCJE PEDAGOGICZNE

Czynność: (Nauczyciel powinien umieć ...)	Kompetencje specyficzne	
2.1. Zrealizować dwujęzyczną sekwencję nauczania	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zasadę wspólnego uczenia się. • Zdaje sobie sprawę z istotności interakcji w klasie dwujęzycznej.
	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wspierać przyswajanie kompetencji językowych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ○ użycie L1 w mikro-przemienności językowej; ○ komunikację parawerbalną; ○ zadania sprzyjające budowaniu klimatu zaufania w klasie. • Umie stosować strategie reakcji zwrotnej służące uzgadnianiu formy wypowiedzi: <ul style="list-style-type: none"> ○ Wywoływanie odpowiedzi poprzez pytania typu: „Jak mówi się...”, uzupełnianie zdań z lukami, prośby o przekształcenie wypowiedzi; ○ Prośby o wyjaśnienie; ○ Wskazówki metajęzykowe (komentarze metajęzykowe wskazujące na popełnienie błędu: „ tak się nie mówi po francusku”, informacje metajęzykowe na temat rodzaju błędów lub podanie definicji znaczenia danego wyrazu w przypadku błędu leksykalnego, pytania metajęzykowe, które, wskazując na rodzaj błędu, skłaniają ucznia do autokorekty: „to jest rodzaj żeński?”); ○ Powtarzanie zdania z intonacją podkreślającą występujący w nim błąd. • Potrafi rozpoznać trudności w nauce L2 wynikające z kontaktu między L1 i L2. • Umie wykorzystać na swoich zajęciach wiedzę i umiejętności językowe przyswojone przez uczniów na lekcjach PN.
	Uwarunkowania osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> • Zwraca uwagę na potrzeby językowe uczniów pojawiające się na lekcjach PN. • Uznaje za nauczyciela raczej tego, który podsuwa metody uczenia się oraz odpowiednie materiały do nauki (w tym również dla PN), niż za model do naśladowania.

CZĘŚĆ IV:

**KOMPETENCJE WSPÓLNE DLA NAUCZYCIELI
PN I JĘZYKA FRANCUSKIEGO
ODNOSZĄCE SIĘ DO INTEGRACJI JĘZYKÓW
I PRZEDMIOTÓW POPRZEZ REALIZACJĘ
DWUJĘZYCZNYCH PROJEKTÓW
MIĘDZYPRZEDMIOTOWYCH**

ZADANIE: REALIZOWANIE ZADAŃ / PROJEKTÓW MIĘDZYPRZEDMIOTOWYCH SŁUŻĄCYCH INTEGRACJI JĘZYKÓW I PRZEDMIOTÓW

1. KOMPETENCJE DYDAKTYCZNE

Czynność: (Nauczyciel powinien umieć ...)	Kompetencje specyficzne	
1.1 Opracować dwujęzyczny projekt międzyprzedmiotowy	Wiedza	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie integracji: <ul style="list-style-type: none"> ○ Umie opisać, na czym polega proces integracji. ○ Zna motywy, dla których warto integrować wiadomości i umiejętności w ramach nauczania dwujęzycznego. ○ Zna obszary integracji: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Integracja między językami nauczania. ▪ Integracja między PN: między- i ponadprzedmiotowość. ▪ Integracja między językami a treściami nauczania przedmiotowego: wspólne płaszczyzny językowe i kognitywne. • Umie zdefiniować pojęcia wielopredmiotowości, międzyprzedmiotowości i ponadprzedmiotowości. • Posiada znajomość różnych możliwych poziomów współpracy (wzajemne informowanie się, wspólne realizowanie zadań i projektów, opracowywanie programów...). • Zna sposoby realizowania integracji (wspólne ustalanie programów, współuczestniczenie w lekcjach...). • Ma opanowaną pedagogikę nauczania poprzez cele. • Ma opanowaną pedagogikę projektu i zna specyfikę projektu dwujęzycznego. • Zna treści programowe dla PN i języka francuskiego na poziomie, na którym naucza. • Zna możliwe miejsca wspólne dla programów przedmiotowych i językowych: <ul style="list-style-type: none"> ○ Transfer wiedzy i umiejętności w przypadku podobnych pojęć, operacji poznawczych i narzędzi reprezentacji poznawczej, takich jak tabele wykresy, diagramy... ○ Operacje językowo-poznawcze obecne w każdym programie nauczania (np. czytanie tekstów, streszczanie, przedstawienie toku rozumowania, budowanie argumentacji, robienie notatek, wygłoszenie referatu...).

	<p>Umiejętności praktyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Umie stawiać zagadnienia w ramach programu nauczania oraz wyodrębniać z niego podstawowe cele poznawcze oraz ponadprzedmiotowe. • Potrafi współpracować z innymi nauczycielami w ramach zespołu wielopredmiotowego. • Potrafi, opierając się na programie nauczania, określić przekrojowe cele nauczania/uczenia się na różnych płaszczyznach (przedmiotowej, językowej, poznawczej). • Umie sformułować cel nauczania w kategoriach celu-przeszkody do pokonania. • Umie określić, na czym polega specyficzny wkład przedmiotu, którego naucza, w realizację ogólnych, wspólnie założonych celów nauczania. • Potrafi określić, jaki rodzaj relacji zachodzi pomiędzy przedmiotami włączonymi do projektu (współpraca, równorzędność, zależność, dominacja). • Potrafi zaplanować podział czynności organizacyjnych, opierając się bardziej na wymaganiach samego projektu niż na podziale na przedmioty. • Umie wybrać właściwy moment oraz sposoby wspólnego nauczania. • Potrafi prowadzić badania wykraczające poza własną dziedzinę. • Umie określić, jaki ma być dwujęzyczny produkt końcowy, precyzując konkretny rodzaj produkcji językowej, zewnętrznego odbiorcę oraz sposób integracji L1 i L2. • Umie opracować kontrakt dydaktyczny i pedagogiczny ujmujący w szczegółowy sposób stawiane cele wraz z warunkami koniecznymi do ich osiągnięcia. • Potrafi stwarzać sytuacje stymulujące poznawczo, sprzyjające pobudzeniu dynamiki grupy. • Umie wybierać działania indukcyjne (od czynności do wiedzy). • Umie stwarzać sytuacje problemowe: <ul style="list-style-type: none"> ○ Potrafi określić cel-przeszkodę do pokonania. ○ Potrafi rozpoznać wyjściowe reprezentacje poznawcze uczniów. ○ Potrafi sformułować sytuację problemową, wywołując konflikt poznawczy. ○ Potrafi wybrać materiały w L1 i L2 umożliwiające budowanie właściwych reprezentacji poznawczych. • Umie stwarzać sytuacje skłaniające do poszukiwań. • Umie stwarzać sytuacje dydaktyczne, w których uczniowie otrzymują pomoc w rozwiązywaniu problemów. • Potrafi zaplanować kolejność zadań oraz kalendarium projektu. • Umie przewidzieć właściwy czas/zadania polegające na refleksyjnej analizie i służące podsumowaniu nowych wiadomości. • Potrafi zaplanować regularne zebrania osób współkierujących projektem w celu określenia postępów w realizacji projektu. • Umie określić, jakie konkretne zasoby i środki są niezbędne do realizacji projektu. • Potrafi przewidzieć końcowe podsumowanie projektu oraz podwójny system oceny: <ul style="list-style-type: none"> ○ Wspólną ocenę wspólnego przedsięwzięcia. ○ Ocenę osiągnięć jednostkowych w stosunku do założonych celów pedagogicznych.
--	---------------------------------------	--

	<p>Uwarunkowania osobowościowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Czyni z podejścia międzyprzedmiotowego element „normalnego” nauczania. • Współpracuje z nauczycielami: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tego samego przedmiotu. ○ Innych przedmiotów. ○ Tego samego przedmiotu nauczanego w innych szkołach / sekcjach dwujęzycznych w różnych językach. • Jest gotowy, nawet odczuwając czasem niepewność, zagłębić się w nieznaną tematykę. • Nie daje się „zamknąć” w sztywnym podziale godzin pomiędzy przedmiotami. • Jest świadomy przenoszenia poprzez swoje nauczanie specyficznego punktu widzenia, osobistego wkładu, metod nauczania. • Uczy się dzielenia swoją wiedzą. • Jest gotowy zerwać z typową dla nauczycieli pracą incognito i stosować zasadę przejrzystości. • Akceptuje sytuacje, w których nauczyciel przeprowadza sekwencje nauczania nie związane z jego przedmiotem. • Mobilizuje do działania uczniów i ich rodziny, środowisko szkolne i pozaszkolne. • Zwraca się do osób spoza kręgu szkolnego nauczania. • Podejmuje badania w działaniu.
--	---	--

2. KOMPETENCJE PEDAGOGICZNE

Czynność: (Nauczyciel powinien unieść...)	Kompetencje specyficzne	
2.1. Przeprowadzić dwujęzyczny projekt międzyprzedmiotowy	Umiejętności praktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi przyznać uczniowi centralne miejsce w procesie uczenia się. • Potrafi kierować projektem wspólnie z uczniami: <ul style="list-style-type: none"> ○ Umie wynegocjować jasno sformułowany kontrakt pedagogiczny. ○ Umie określić kalendarium prac. ○ Umie przewodniczyć wspólnemu zarządzaniu projektem, tak aby: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Podsumować przebieg wspólnych działań. ▪ Pomóc uczniom uświadomić sobie ich indywidualne postępy w trakcie realizacji projektu. ▪ Pomóc przezwyciężyć konflikty. ▪ Zdopingować do pracy. • Potrafi przyjąć podejście indukcyjne. • Potrafi dowiedzieć się, jakie reprezentacje poznawcze posiadają uczniowie. • Umie wyjaśnić powiązania między wiedzą praktyczną i wiedzą teoretyczną. • Umie wywołać konflikt poznawczy w celu lepszego utrwalenia nabywanych wiadomości. • Potrafi rozwijać współpracę między uczniami. • Potrafi przydzielać uczniom do grup zadaniowych. • Umie wspierać przejawy zaangażowania i podejmowania inicjatywy przez uczniów. • Umie uczynić uczniów odpowiedzialnymi za realizację zadań. • Potrafi wziąć pod uwagę głos uczniów i odnieść się do niego w sposób pozytywny. • Potrafi zauważyć trudności, które napotykają uczniowie podczas realizacji projektu. • Umie pomagać uczniom w rozwiązywaniu napotkanych problemów. • Potrafi dostosować formę wspólnego nauczania do wybranych celów i zadań: <ul style="list-style-type: none"> ○ jednoczesne lub przemienne wspólne kierowanie stwarzaniem i przebiegiem sytuacji uczenia się. ○ podział ról w celu przeprowadzenia obserwacji procesu nauczania/uczenia się, oceny wyników, wspierania uczniów, wspierania nauczyciela... • Umie dokonać końcowego podsumowania oceniającego: <ul style="list-style-type: none"> ○ Działania grupy. ○ Indywidualne osiągnięcie celów zakładanych w projekcie. ○ Własny sposób realizacji projektu.
	Uwarunkowania osobowościowe	<ul style="list-style-type: none"> • Jest w stanie pogodzić się z tym, że wobec uczniów nie może wykazać się znajomością całego materiału. • Odstępuje od tradycyjnych relacji dydaktycznych, w których to nauczyciel posiada władzę i wiedzę. • Widzi siebie jako: <ul style="list-style-type: none"> ○ Osobę kształcącą, będącą w razie potrzeby do dyspozycji ucznia. ○ Osobę pomagającą rozwiązywać problemy. ○ Osobę prowadzącą i współprowadzącą zajęcia. • Unika błędów polegających na wyłącznym koncentrowaniu się na produkcie końcowym lub też na wiadomościach do przyswojenia. • Jest otwarty na nieprzewidziane okoliczności i gotów zaangażować się w proces uczenia się w zależności od potrzeb i próśb uczniów. • Unika błędów przy reagowaniu na problemy uczniów, takich jak wyřęczanie uczniów, wskazywanie im, jak mają postępować lub bycie niezdecydowanym.

III. BIBLIOGRAFIA

- BELLANGER L., COUCHARERE M-J., *Animer et gérer un projet*, ESF, Paris, 1992.
- BERARD E., *Référentiels professionnels*, Master Sciences du langage, métiers du FLE - 2e année, Université de Franche-Comté, 2005.
- CASTELLOTTI V., « Alternier les langues pour construire des savoirs bilingues » in : *Actualité de l'enseignement bilingue, Le français dans le monde*, « Recherches et applications », Janvier 2000.
- CAVALLI M., *Education bilingue et plurilinguisme : Le cas du Val d'Aoste*, Coll. LAL, Didier, Paris, 2005.
- CAVALLI M., « Lignes de force pour une formation initiale », séminaire *Scala Transeurope - Stratégies innovantes et standards de qualité pour l'apprentissage bilingue en Europe*, Cycle Européen de formation, troisième section - Varsovie, le 12 mai 2006.
- CHARAUDEAU P., *Grammaire du sens et de l'expression*, Hachette Education, Paris, 1992.
- CHISS J-L., « Enseigner et apprendre en français : des « langues » de l'école aux discours didactiques » in : *Français langue d'enseignement, vers une didactique comparative, Le français dans le monde*, « Recherches et applications », Janvier 2005.
- CONSEIL DE L'EUROPE., *Cadre européen commun de Référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer*, DIDIER, Paris, 2001.
- COSTE D., « Immersion, enseignement bilingue et construction des connaissances » in : *Actualité de l'enseignement bilingue, Le français dans le monde*, « Recherches et applications », Janvier 2000.
- CRISTIN R., *Ingénierie de la formation : un modèle d'évaluation prédictive pour la formation professionnelle du professeur de français langue étrangère*, Presses Universitaires du Septentrion, Paris, 2000.
- CRISTIN R., *Ingénierie de la formation : Référentiels professionnels*, Master Sciences du langage, métiers du FLE - 2e année, Université de Franche-Comté, 2006.
- DEFAYS J-M., *Principes et pratiques de la communication scientifique et technique*, De Boeck Université, Bruxelles, 2003.
- DE KETELE J-M., CHASTRETTE M., CROS D., METTELIN P., THOMAS J., *Guide du formateur*, De Boeck Université, Bruxelles, 1989.
- DEMARTY J., « Formation pour l'enseignement bilingue » in : *Actualité de l'enseignement bilingue, Le français dans le monde*, « Recherches et applications », Janvier 2000.
- DENNERY M., *Piloter un projet de formation*, ESF, Paris, 1999.
- DE SINGLY F., *L'enquête et ses méthodes : le questionnaire*, Nathan, coll. « 128 », Paris, 1992.
- DUVERGER J., *L'enseignement en classe bilingue*, Hachette, Paris, 2005.
- DUVERGER J., « Enseigner EN français ? pas si simple... » in : *Le Français dans le monde*, n°329, septembre-octobre 2003.
- GAJO L., *Rapport d'évaluation des sections bilingues francophones en Pologne*, Ambassade de France en Pologne et CODN, Varsovie, 2005. (Disponible sur <http://frantice.interklasa.pl>)

- GAJO L., « Français langue seconde et langue d'enseignement : choix de modèles, de langues et de disciplines » in : *Actualité de l'enseignement bilingue, Le français dans le monde*, « Recherches et applications », Janvier 2000.
- GAJO L., *Bilinguisme, immersion et interactions en classe*, Coll. LAL, Didier, Paris, 2001.
- HANSE P., « Les nécessaires articulations entre L1, L2 et disciplines non linguistiques en L2 » in : *Actualité de l'enseignement bilingue, Le français dans le monde*, « Recherches et applications », Janvier 2000.
- HUBER M., *Conduire un projet-élèves*, Hachette éducation, Paris, 2005.
- KRECHEL H.L., « Techniques d'apprentissage et de travail dans les classes bilingues » in : *Actualité de l'enseignement bilingue, Le français dans le monde*, « Recherches et applications », Janvier 2000.
- LEBEAUPIN T., NGUYEN HUUN B., NGUYEN DANGN B., *Sciences et Communication: cours accéléré de français pour vietnamiens*, Agence de Coopération Culturelle et Technique et Centre de Linguistique Appliquée de Besançon, Paris, 1987 (1e partie) et 1993 (2e partie).
- LE BOTERF G., *L'ingénierie de l'évaluation et de la formation*, Les Editions d'organisation, Paris, 1990.
- LE NINAN CL., *Pédagogie du projet*, Master Sciences du langage, métiers du FLE - 2e année, Université de Franche-Comté, 2005.
- LE NINAN CL., *Analyse des besoins*, Master Sciences du langage, métiers du FLE - 2e année, Université de Franche-Comté, 2005.
- MINISTERE DE L'EDUCATION NATIONALE ET DU SPORT POLONAIS, *Standards de formation initiale des enseignants*, annexe au décret du 7/09/2004.
- PAQUAY L., *Former des enseignants professionnels*, De Boeck Université, Bruxelles, 1996.
- PERRENOUD Ph., *Dix nouvelles compétences pour enseigner*, ESF, Paris, 1999.
- Propositions de référentiel de compétences du professeur de DNL – Bulgarie.*
- Référentiel des compétences professionnelles du professeur des écoles stagiaire en fin de formation initiale*, Bulletin Officiel de l'Education Nationale n°42 du 24/11/1994.
- ROEGIER X., WOUTERS P., GERARD F-M., « Du concept d'Analyse des besoins en formation à sa mise en œuvre » in *Formations et technologies*, Volume I n°2-3, 1992.
- VIGNER G., « Quelles approches dans un enseignement du français en classes bilingues ? FLE ou FL2 ? » in : *Actualité de l'enseignement bilingue, Le français dans le monde*, « Recherches et applications », Janvier 2000.

Sites Internet :

- Rencontres de l'enseignement bilingue francophone en Europe – Prague, 3-4 novembre 2005.** <http://rencontres-bilingues-prague.hautetfort.com/>
- CAVALLI M., « La notion d'intégration » - Thématique 1: CURRICULA, PROGRAMMES ET CONTENUS : Les programmes intégrés: un objectif pour tous les dispositifs d'enseignement bilingue?

DUVERGER J., « Quelles formations initiale et continue pour les enseignants de français et de disciplines non linguistiques ? » - Thématique 3: FORMATION: Quelles formations initiale et continue pour les enseignants de français et de disciplines non linguistiques ?

GAJO L., « L'enseignant en section bilingue : un nouvel enseignant ? » - Thématique 3: FORMATION: Quelles formations initiale et continue pour les enseignants de français et de disciplines non linguistiques ?

Confédération Française pour le Développement de la Linguistique Appliquée,

<http://u2.u-strasbg.fr/dilanet/cofdelcollo3gajo.htm>

GAJO L., SERRA C., « L'enseignement bilingue et des disciplines : à l'interface de la construction cognitive des langues et des savoirs ».

Projet MoBiDic (Module einer bilingualen didaktik und methodik des sachfachunterrichts)

<http://www.mobidic.org>

Académie de Reims

http://www.ac-reims.fr/Index_thematiques/homepages/homepage_pedagogie.htm

« Pluridisciplinarité, transdisciplinarité, interdisciplinarité, de quoi parlons-nous ? » (article non signé) Académie de Reims – Inspection de l'enseignement technique – septembre 2000 – Rénovation de l'enseignement supérieur.

Ministère de l'Education nationale polonais

www.menis.gov.pl

Eurydice : réseau d'information sur l'éducation en Europe

www.eurydice.org

Rapport : « *Structures of education, vocational training and adult education systems in Europe – Poland 2005* »